

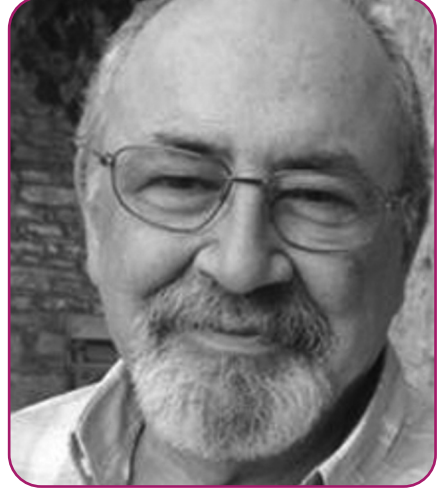
Deniz Kavukçuoğlu

Nail Tan

Gazeteci; hikâye/öykü, roman, deneme ve anılarıyla da tanınan yazar Deniz Kavukçuoğlu 30 Mayıs 2023 Salı günü İstanbul'da uzun süredir tedavi gördüğü hastanede hayata gözlerini yumdu. Cenazesi, 1 Haziran 2023 Perşembe günü Moda Camisi'nde kılınan öğle ve cenaze namazlarının ardından Karacaahmet Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Tam adı Deniz Hüseyin Kavukçuoğlu olan yazar, 30 Ekim 1943 tarihinde İstanbul Cihangir'de doğdu. Babası Gemi Makine Mühendisi Ferit Kavukçuoğlu, annesi ise şair, *Eflatun* dergisi yayımcısı Nuşin Kavukçuoğlu'dur (1928-1999).

İlkokuldan sonra İstanbul Haydarpaşalısesinde ortaöğrenimini tamamladı (1962). Yükseköğretim için Almanya'ya gitti (1963). Önce Tübingen Üniversitesinde Ernst Bloch'tan felsefe dersleri aldı. Sonra Heidelberg Üniversitesinde sosyoloji ve tarih, Nürnberg Üniversitesinde de ekonomi, işletme alanlarında öğrenim gördü (1963-1970). Yükseköğrenimi sırasında evlendi (1965), hem çalıştı hem de eğitimini sürdürdü. Yaşadığı çevre ve aldığı eğitimin etkisiyle sosyalist ideolojiyi benimsedi, bazı eylemlere katıldı. Eğitimi tamamlayınca 1970'ten itibaren Almanya'da önemli şirketlerde (AEG, BVK, BMC gibi) yöneticilik yaptı. Türkiye'de 12 Mart 1971 Muhtırasıyla başlayan askerî vesayet döneminde 6 Aralık 1971 tarihinde Bakanlar Kurulu kararıyla T.C. vatandaşlığından çıkarıldı. Sığınma talebinde bulunduğu Almanya'da iş ve yazı hayatını sürdürdü. 1990'lı yıllara doğru Hamburg'daki Mesleki Eğitime Destek Vakfı ve Veddel Gençlik Evinde üç yıl kadar öğretim görevlisi unvanıyla ders verdi. 1974 Genel

Affi ile hakkındaki soruşturmaların kalkmasına rağmen T.C. vatandaşlığı başvurusuna olumlu cevap alamadı. 1991 sonunda Alman vatandaşlığına kabul edildi. Alman pasaportuyla 30 yıl sonra Türkiye'ye gelip (1992) hasta annesini ziyaret edebildi. Türkiye'ye dönüp yerleşmeye karar verdi. TÜYAP/Tüm Fuarçılık Yapım AŞ'de Kültür Fuarları Genel Koordinatörlüğü görevini üstlenerek 1993-2010 yılları arasında başarıyla yürüttü. Kitap fuarlarının önce İstanbul'a, sonra Türkiye'ye yayılıp gelenekselleşmesinde önemli hizmetleri görüldü. Ercan Karakaş'ın üç aylık Kültür Bakanlığı döneminde de Bakan Danışmanı olarak görev yaptı.

İlk yazıları *Ant* dergisinde yayımlandı (1968). *2000'e Doğru*, *Sosyalist Yol*, *Aydınlık*, *Yeni Ortam*, *Cumhuriyet* gibi gazete ve dergilerdeki çoğu siyasi yazılarıyla tanındı. *Milliyet* Avrupa bürosunda iki yıl kadar çalıştı. Bu gazete ile *Aydınlık*'ta köşe yazıları yazmaya başladı. Türkiye'ye dönünce (1993) İlhan Selçuk'un teklifi üzerine 1996 yılından itibaren *Cumhuriyet*'te haftada bir köşe yazısı kaleme aldı. 2018 yılında düşüp sağlığının bozulması üzerine köşesine veda etti.

Yazarın Türk edebiyatına asıl hizmeti; roman, hikâye/öykü, anı, deneme türlerinde eserler yazıp yayımlamasıdır. Almancadan bazı eserleri Türkçeye kazandırdığı da unutulmamalıdır. Edebî eserlerinde yaşadıklarını, gözlemlerini aktarmaya önem vermiş, kendine özgü ironiyle renklendirilmiş bir üslup geliştirmeyi bilmiştir. Türkiye ve Almanya'da yaşadığı mekânlarla ilgili anıları, bir roman akışında, tadında okunabilmektedir. Sanat alanında diğer bir tutkusu da caz müziğidir. Bu konuda radyo programları yaptığı gibi caz tarihi üzerine bir kitap yazdığı ancak basıldığını görmeden öldüğü biliniyor.

Başlıca kitapları, tür ve ilk baskı yıllarına göre şöyle sıralanabilir:

Roman: *Zarife* (2003), *Onu Ben Öldürdüm Leonardo* (2008).

Hikâye/Öykü: *Canım Acıyor Baba* (2006), *Komik Şeyler Yazmak* (2007).

Deneme: *Deniz Bitti* (1999), *Tarih Her Sabah Yeniden Yazılır* (2007), *İnsan Suretleri* (2007), *Akıntıya Karşı: Milliyetçilik Üzerine Aykırı Yazılar* (2007), *Umut: Sosyalizm* (2009).

Hatıra/Anı: *Alageyik Sokağı Bir Liman mıydı?* (2002), *Sen Vatan Haini misin Baba?* (2003), *Kedi Gülüşü* (2004), *Bir*

Yolculuk Öyküsü: İstanbul Kitap Fuarı'nın 25 Yılı (2007), *Mühürdar'dan Moda'ya Geçmişe Doğru Bir Gezinti* (2011), *Hüzün Adasında Bir Köy Glikli/Bademli* (2013), *Moda'da Gezinti* (2015).

Araştırma, İnceleme: *Karl Marx'tan Günümüze Almanya'da Sosyal Demokrasi/Sosyal Demokraside Temel Eğilimler* (1996).

Çeviri: *Mimi ve Dolaptaki Hortlak* (V. Sumdvall'dan, 1993), *Tontilon* (J. Richter'den, 1993), *İpek Ayaklı Kedi Satemin* (J. Richter'den, 1993), *Timsahlar Çetesi* (M. von der Grün'den, 1994), *Sarı Kalpli Köpek* (J. Richter'den, 2006).

Deniz Kavukçuoğlu Almanca biliyordu.

Olçay (1965) ve Sevgi (1999) Hanımlarla iki evlilik yaptı. İlk eşinden oğulları Toprak (1966) ve Emek (1970) bulunmaktadır.

Deniz Kavukçuoğlu; bir gazeteci, yazar olarak Türk kültürüne, edebiyatına yazı ve kitaplarıyla hizmetinin yanı sıra; Türkiye'de kitaba ilgi ve okuma sevgisini kazandırma bakımından önemli işlevi olduğu kanıtlanan kitap fuarlarının kökleşmesinde değerli katkılar sağlamış bir kişi olarak da daima hatırlanacaktır. Ruhu şad olsun!